

правителството учрѣждения, които политико-економиститѣ искатъ да оставятъ изключително на частната инициатива, колко повече трѣбва ние да намираме за необходима тая поддръжка, ние, които нѣмаме нито оная развита прѣдприемчивостъ, нито ония материални срѣдства, съ които разполагатъ на прѣднатлитѣ народи? При всичкото ни уважение слѣдователно къмъ много отъ принципитѣ на економическата наука ние не можемъ безъ критика и безъ съображение на условията, въ които сме поставени, да приемемъ всичкитѣ заключения на нейнитѣ крайни послѣдователи, и това правило ние трѣбва да приспособяваме не само при обсъждането въпроси на народно просвѣщение, но и при рѣшението още на всички ония специални и економични питання, които, при отсъствието у насъ на единъ якъ индивидуализмъ, иматъ нужда отъ държавна поддръжка.

Ние рѣшително отхвърляме слѣдователно идеята за унищожението на нашитѣ държавни училища. При нѣмане хора, които да ги създадатъ, и хора, които да ги поддържатъ, самоубийство би било да освободимъ държавата отъ поддръжка на нашитѣ срѣдни учебни заведения. Но това никакъ не ни прѣчи да се попитаме, дали тия срѣдни училища, които за сега държавата поддържа у насъ, не сж много, и дали тѣ не ще бждатъ по-полезни, ако намѣсто гимназии се прѣобърнѣха въ други специални училища.

Нека прѣсмѣтнемъ, както училищата, за които плаща днесъ у насъ държавата, тъй и количествата, които тя иждивява по тѣхъ. Независимо отъ женскитѣ гимназии, за които не е въпросъ въ настоящата статия, въ Сѣверна и Южна България днесъ има седемъ гимназии: Софийската класическа, Ломската реална, Габровската реална, Варненската реална, Пловдивската реална, Сливенската реална и най-послѣ, ако съ свѣтското е позволено да се смѣси и духовното, Петропавловската духовна семинария. При това има шестъ второстепенни срѣдни училища: Кюстендилското, Царибродското и Силистренското трикласни училища, Свищовското търговско, Самоковското духовно и Казанлъшкото педагогическо. За всичкитѣ тия училища, които на брой се възкачватъ на злополучното число 13, двѣтѣ Българии прѣзъ 1886 трѣбва да иждивятъ около 775,000 лв. Освѣнъ това, държавата плаща още ежегодно 20,000 лв. на Русенската реална гимназия, други 20,000 лв. на Търновската